

Barone M, Viggiani MT, Introna A, et al. Nutritional prognostic factors for survival in amyotrophic lateral sclerosis patients undergone percutaneous endoscopic gastrostomy placement. *Amyotroph Lateral Scler Frontotemporal Degener* 2019; 20(7-8): 490-496.

Verschillende voedingsfactoren zijn al eerder onderzocht op hun voorspellende waarde voor de levensverwachting bij mensen met ALS en een PEG-sonde¹. Sommige factoren hebben een negatieve waarde zoals ondervoeding en andere een positieve waarde zoals overgewicht. In dit onderzoek werd gekeken naar de waarde van de BMI² en de relatie tussen lichaamssamenstelling en de BMI. Er deden 47 mensen aan het onderzoek mee. Bij 22 mensen werd ook de lichaamssamenstelling gemeten binnen 1-2 maanden na de PEG-plaatsing. Alle deelnemers kregen 25-30 kcalorieën per kilogram lichaamsgewicht per dag en 0,8-1,2 gram eiwit per kilogram lichaamsgewicht per dag. Bij de PEG-plaatsing was de gemiddelde leeftijd 65 jaar en 55% was vrouw. Bij 13 mensen was er sprake van ondergewicht, 26 mensen hadden een normaal gewicht en 8 mensen hadden overgewicht/obesitas. Het cholesterolgehalte was bij 19 mensen te hoog (≥ 200 mg/dl). De LDL/HDL ratio³ was bij 27 mensen normaal.

Uit de analyses bleek dat de groep mensen met ondergewicht een kortere levensverwachting hadden dan de andere groepen. Ook een hogere leeftijd verminderde de levensverwachting. Bij mensen met overgewicht/obesitas was er geen verschil in levensverwachting in vergelijking met de mensen met een normaal gewicht. Een te hoog cholesterolgehalte had geen invloed op de levensverwachting. Bij mensen met ondergewicht waren de vetmassa en vetvrije massa⁴ laag, evenals de fasehoek⁵ en de lichaamscelmasse⁶.

Gewichtsverlies bij ALS kan het gevolg zijn van slikstoornissen, verhoogd energieverbruik of verminderde hoeveelheid lichaamscelmasse of alle drie tezamen. Het meten van de lichaamssamenstelling kan een instrument zijn om de oorzaak van het gewichtsverlies te achterhalen en mogelijk leiden tot een betere timing van de PEG-plaatsing en een beter gewicht te behouden. De conclusie luidt dat in de latere fasen van de ziekte een BMI $< 18,5$ (ondergewicht) en een hogere leeftijd een voorspellende waarde hebben op de levensverwachting. De lage lichaamscelmasse en fasehoek die werd gevonden bij mensen met ondergewicht ondersteunen de voorspellende rol van de BMI.

¹ PEG-sonde is een voedingssonde via de buikwand naar de maag.

² BMI, Body Mass Index, is een getal dat weergeeft of er sprake is van ondergewicht, normaal gewicht, overgewicht/obesitas.

³ LDL/HDL ratio is de verhouding tussen LDL-cholesterol (slecht) en HDL-cholesterol (goed).

⁴ Vetvrije massa is het deel van het totale lichaamsgewicht dat bestaat uit spiermasse, botten en vocht.

⁵ Fasehoek is een maat voor de hoeveelheid en kwaliteit van cellen. Bij een grote lichaamscelmasse wordt een hoge fasehoek gezien. Een lage fasehoek is o.a. gerelateerd aan ziekte-ernst en een slechte voedingstoestand.

⁶ Lichaamscelmasse, hiermee worden de cellen bedoeld die energie verbruiken, vooral spieren en organen.